

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben.

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé-
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

A hatvanhetes alap bukása.

Pécs, 1897. szeptember hó 3.

Magyarország népe könnyen érthető figyelemmel és érdeklődéssel kíséri az osztrák bonyodalmak fejlődési processzusát, hiszen az a kényszerházasság, amelybe Magyarországot a hatvanhetes kiegyezés Ausztriával belekényszerítette, magával hozza, hogy az egyik állam belügyeinek intézése kihatással van a másik állam belügyeire is.

De amint a dolgok Ausztriában fejlődni kezdenek, az nemcsak a mi belügyeinkre, de az Ausztriával való közjogi viszonyunkra is döntő befolyással lesz.

Hisz a kormánypárti Pester Lloyd is legutóbbi számának vezércikkében kifejti ezt, a mikor mondja, hogy Ausztriában „az egész fennálló alkotmányt el lehet törölni s egy újat is lehet gyártani egyetlen tollvonással, egy államcsínyt vagy ehhez hasonlót lehet elkövetni, de nem lehet Magyarországnak Ausztriához való közjogi viszonyát akármilyen tetsző formába kényszeríteni. A közjogi kiegyezésnek jelenlegi formájában elengedhetetlen feltétele a dualizmus, mely fennáll és bukik ezzel a formával. Ha ezeket a feltételeket és követelményeket Ausztriában megsemmisítik, ha ez a forma, amelyben az egységes magyar állammal tárgyal, eltűnik, úgy Ausztria

és Magyarország közössége magától szűnik meg és Magyarország egyszerűen visszatér a personal-unióhoz. Abban a pillanatban, amelyben Ausztriában a föderalizmus uralomra jutna, a pártok közti különbség megszűnik és az egész magyar nép egységesen és elválaszthatatlanul foglalna állást a personal-unió mellett.”

Igaz, hogy a „Pester Lloyd“ ezt inkább csak fenyegetéskép mondja, mely arra van szánva, hogy az osztrák államférfiak megijedjenek tőle s azért végzi idézett cikkelyét azzal az intelligenciával, hogy az osztrák vezető államférfiak gondolják meg jól, mielőtt azt a lépést megteszik; de hát ez az intelem körülbelül úgy hangzik, mintha az erős fedezet alatt kísért rabnak kiáltanák oda, hogy gondolja meg jól, mielőtt a börtönbe megy.

Azt az áramlatot, mely odaát Ausztriában felülkerekedett s ezt a külön történelmi multu nemzetekből egybetakolt államot a föderalizmus karjaiba hajtja, sem erőszakkal, sem státusbölcsességgel megállítani nem lehet, mert a mai állapot ellenkezik a történelmi igazsággal s az alkotmányos élet természetével. Erőszakkal, korrupcióval az ilyen állapotokat ideig-óráig fentartani lehet, mint ezt Magyarország példája igazolja, hol az igazi nép-

akarata mesterséges meghamisításával már harminc év óta a nemzet akarata gyanánt tartanak fenn egy nemzetrontó rendszert, de idővel ez megboszulja magát s az igazság ereje végre is keresztültöri a hazugság páncélját.

Ausztriában már eljutottak oda, hogy eljátszotta a szerepét az a hazugság, mintha az osztrák állam egységes birodalom lenne. Az állam kormányzatában és törvényhozásában a német elem elvesztette mesterségesen fentartott hegemoniáját s a birodalom területén többségben levő szláv elem ragadta magához a vezető szerepet, a mibe a németek belenyugodni nem akarnak, a kibontakozásra tehát nem marad fenn más út, mint vagy a szláv többségnek kell lemondania az érvényesülésről, vagy szét kell válniok s a németeknek is, meg a szlávoknak is külön kell keresniök boldogulásuk útját.

Az előbbi ut képtelenségre vezet s erőszakos követése csak még nagyobb bonyodalmak, esetleg a birodalom teljes szétzúllásának szülőanyja lenne: az osztrák államférfiak tehát józanul csak az utóbbi utat választhatják, mely a népek aspirációival is egyez s amely a külön szervezet mellett legalább azt biztosítja, hogy az egy uralkodó jogara alatt élő államok őszinte szövetségben maradnak egymással

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Ablakomnál.

— André Theuriet. —

Falusi szokásaim vannak és a hat órai harangszó előtt kelek föl. Pompásan esik ilyenkor a munka, főként nyáron. Az ily reggeli órában az utca csöndes és majdnem elhagyott. Néha munkások huzódnak tova műhelyeik felé a gyalogjáró mentén. Csak a tejárusok és tejárusnők nyitják föl még a boltjait. A felsőbb emeleteken még mindenki alszik; csak a fali fecskék, melyek csipogva röpködnek a házfedelek fölött, mint a kilótt nyilvesszők és én az ablak könyöklőjére támaszkodva vagyunk az egyedüliek, akik örvendünk a reggel frissességének és szemléljük a napot, amint rózsaszínű felhők közt a szomszédos templom fölé emelkedik.

Tegnapelőtt, mindazonáltal azt tapasztaltam, hogy az utca ébredésének nem én vagyok az egyedüli szemlélője. Az átellenben fekvő szálloda egyik ablaka, mely az enyémével egy magasságban van, tárva-nyitva volt és leeresztett redőnyöm lemezei között észrevehettem a szoba lakójának foglalatoságát.

Rendesen a szálloda lakói nem jókor kelők és ezért némi indiszkréciót követve el, kíváncsian nézegettem, ki az a nő, — mert nő volt az, akit az Angelus harangszava már

talpon talált. Husz, huszonkét éves lehetett. Épen megfésülködött s aztán a reggeli fehér bluzba és sötét szoknyába öltözött nő kefélni kezdte ruháját, mely egyszerű, fekete ruha volt és nem látszott nagyon újnak, de amelyre mégis, szinte anyai gondot fordított. Alig érintette a kefével, majd nedves kendővel letörülte a porszemeket a varrásoknál és ráncoknál. Az ablak keretszerűleg foglalta körül; egyik lábát székre helyezte és a térdére fektetett ruha fölé hajlott, úgy, hogy arcát igen jól szemlélhettem, anélkül, hogy észre vett volna. Szép termete volt; s bár nem volt csinos kifejezése, nyílt és érdekes arcszine kissé barna, szemei nagyok, s gesztenyeszínű haja domboru, okos homlokára simult.

Tekintete határozott, de nem kihívó. Ugy látszott, hogy lényének ez a határozottsága akaratának és föllépésének régi gyakorlatából eredt; de nem volt a tisztos tartózkodásnak híjával sem, mert, midőn meghallott valami zörejt szobája ajtaján, megijedt, hogy valaki hiányos öltözetében meglepheti, egész valójában reszketni kezdett s szemérmes félénkséggel huzódott hátra.

Midőn bevégezte a tisztogatást, egy pillanatra elhagyta az ablakot, majd illedelmes fekete ruhájába öltözött tünt elő karcsu termetével, duzzadó mellével, melyet régi kelme takart. Láttam, amint az asztalra terít egy nagy rajzlapot és egész új, háromszögű és egyenes léniát vesz elő. Kevéssel azután, hét óra felé elhagyta a szállodát, fején fekete szalmakalappal, hónaljában a rajzlapal és a

rakodó part felé távozott. Megértettem. A körán kelő nő Páris környékéről való tanítónő, ki azért jött ide, hogy a városházán vizsgálatot tegyen, vagy pályázatot nyerjen el.

És visszaemlékeztem a fiatal lányok naponkénti csoportosulására a Tuilleries-ak utcájában az előtt a deszkaépület előtt, mely felváltva képtárlatul, vagy vizsgálat színhelyül szolgál. Ismét láttam azokat a gonddal teljes, fiatal fejeket, azokat a 14—20 éves, tintás ujjú leánykákat, kiknek agyvelejét nagy segítséggel tömték tele mindenféle tudományos és irodalmi dolgokkal. Némelyek közülök, kiknek némi vagyonuk van, azért jöttek ide, hogy a divat hóbortjainak, vagy hiúságuknak engedelmességeskedjenek; — mások azért, hogy a megszerzendő bizonyítvány alapján tisztességes kenyérkeresethez jussanak.

Az én szálloda-beli tanítónőm, úgy látszik, hogy ez utóbbi kategóriába tartozott.

És egyszerre részvét fogott el e deszkaépületben bezárt szegény leányok iránt, kik napokig ott hajladoznak valami diktandó, vagy történelmi tárgy feladat, avagy valami diszitményi rajz fölött; bizony szánalomra méltó dolog kötelezi e fiatal lényeket arra, hogy agyvelőjüket megkinozzák és idegeiket megfeszítsék, hogy a vizsgálók furfangos kérdéseire válaszolhassanak.

Azt kérdeztem magamban, vajjon, ha e fárasztó vizsgálatnak fényes eredménye lesz is, egyikre-másikra nézve nem valami agyláz, vagy ideg betegség eredménye volt-e ez? És

s egymást kultamadások ellen megvédeni mindig készek lesznek.

Hasztalan tehát a „Pester Lloyd“ intelme, Badeni, vagy helyén bármely más osztrák államférfiu kénytelen lesz belátni, hogy az Ausztriának nevezett mozaik-államot központi szervezettel tovább alkotmányosan kormányozni nem lehet. Hasztalan próbálja a Reichsrath cseh és lengyel többségével a német kisebbséget elnyomni, ez, minél erősebb lesz a nyomás, annál hevesebb szenvedélylyel fogja az alkotmányos gépezet működését megakasztani. Ha pedig a többség nemzeti érzelmeit sérti a német kisebbség igényeinek kielégítésével, a cseh nyelvredelet visszavonásával, a német uralom oktroyálásával, akkor meg önmagától szűnik meg a parlamentaris alkotmány működése, mert a népképviselőt többségével helyezkednek ellentétbe.

De bármelyik eshetőség következék is be, akár bomolják fel Ausztria a föderalizmus útján alkotó elemeire, akár abszolút hatalommal tartassék fenn továbbra is mint központilag szervezett egységes birodalom, annyi kétségtelen, hogy Magyarországra nézve beáll a personal-unióknak a „Pester Lloyd“ által hangoztatott szükségse, mert a hatvanhetes kiegyezés sem abszolút hatalommal kormányzott egységes Ausztriával, sem a külön alkotmányos államokká szervezett osztrák államszövetséggel szemben tovább fenn nem állhat.

Ezt a personal-uniót követelte eddig is a magyar nép, mert csak ez a viszony lehet őszinte és természetes, tehát állandó: ennek a viszonynak meg lesz nyerhető a nemzet minden hazugság nélkül s azért ez lesz legbiztosabb talpköve az uralkodóház jogára alatt álló országok hatalmának és boldogulásának.

H i r e k.

Pécs, 1897. szept. 3.

1897/98.

A mitől tanító, tanár és tanítvány egyaránt felt: bekövetkezett. Vége lett a vakációnak. A napokban még volt reménye az iskolába járónak, hogy vagy leég, vagy összedül az iskola, vagy kiüt a kolera, vagy pedig háboru lesz. Egyik eset sem következett be. Már a beiratásokon is tul estünk. Itt a Veni Sancte, megkezdődik az iskolai újév.

1897/98! Bolond numera, annyi bizonyos. Ugy van az, hogy az iskolai év mindig két évből áll, de a vakáció alig csak két kurta hónapból. Jobb lenne megfordítva. Hiszen, ha őszintén vesszük a dolgot, azt látjuk, hogy a tanító sem és a gyerekek sem szeret iskolába járni. Hát akkor minek erőltetni a dolgot? Ugy kellene mint az egyszeri tanító mondta: 10 hónapi vakáció, 2 hónapi tanítási év, akkor is csak délelőtt tanítani — hogy meg ne ártson. Fizetési minimum falun ezer, városban kétezer forint, vakációban pedig dupla gázsi. — Ha ilyen nóta volna divatban, akkor nem volna tanítóhiány. 400 frtból bizony nem nagy urat lehet játszani. Régen megmondta az öreg Cicero: Quem dii oderunt... Beszélhetett az öreg, akár a dült fának. Falra borsót hányt. Mindig akadt elég bolond, aki az abéce mesterségre szánta magát. De ki tehet róla, hogy a barát papista? Ebből a fajtából is kell lenni az emberek közül. Egyébként bizony nehéz a mai világban pályát választani. Legjobb lenne télen hajókormányos, nyáron hólapátoló, nappal éjjeli ór, virágvasárnap színész s vakációban tanító lenni. De így?! Brrr!

Könnyen beszél Wlassics miniszter. Neki egy évben 12 hónapi vakációja van és aztán az évi fizetése is több valamivel, mint négyszáz forint. No de azért se baj. Lesz még szőlő, lágy kenyér. A tulvilágon csilogni fogunk, mint a fehér micsoda a hóban!

Egy vizasztalódásunk mégis van. Három nappal közelebb vagyunk a jövő — vakációhoz!

Ban—Dyka.

mindenek fölött szivemből sajnáltam azt a feketeruhás tanítónőt, kit ma reggel láttam, a mint sietve távozott hazulról anélkül, hogy ideje lett volna megreggelizni.

Este meglestem visszatértét ablakredőnyöm mögöl. Hat óra tájban jött vissza nagy rajzlapjával. Fáradtak és kimerültnék látszott a nap izgalmaitól és a fullasztó melegtől.

Alig lépett a szobába, eszébe sem jutva, hogy láthatják, levetette fekete ruháját és fehér házi bluzát öltötte föl; haját kibontotta, hogy kényelmesebben legyen és elővette rajzlapját, füzeteit, könyveit és asztala fölé hajolva, előkészült a holnapi vizsgálatra.

Hét óra tájban a vendéglőből sovány ebédet hoztak föl, melyet olvasva költött el s aztán, mikor az éj leszült, karosszékét az ablakhoz tolva, ott maradt a sötétben egy kis friss levegőt szívni s hallgatni fáradtan a zajgó utca egyhangu mormogását.

Midőn tizenegy óra tájban szobámba léptem, láttam, hogy már lefeküdt; de egy égő gyertya lobogó világa mellett ismételtette a vizsgálat tananyagát. Végre elaludt; de micsoda lidércnyomás kinezhatta?! azok, kik kiállottak már ily vizsgálatot, elképzeltetik.

Másnap, midőn Angelus-kor fölkeltem, ő már talpon volt és megfésülködött. Ujra tisztogatni kezdte fekete ruháját, föltüzte szalmakalapját a fejére, rajzlapját hóna alá fogta s újra elment úgy hét óra tájban a vizsgálatra.

Délután * órákor tért vissza, egészen

földült arccal. Letette rajzlapját, kalapját s egy karosszékbe vetette magát, az asztalra könyökölt, ujjait hajába mélyesztette és sirt. Nem volt kétség fájdalomnak oka felől. A szegény leány megbukott az írásbeli vizsgálaton. Oly sok napi munka, az agyvelőnek ez a megerőltetése csak a kudarchoz vezetett. — Az ő szabadon kiömlő fájdalma szivszaggató volt. Kifejeződött benne a légvár szétomlása, a jövő kétsége, a visszatérés szegylene, egy lealázó, keserves tragédia...

Egyszerre fölkel, megtörülte piros szemét, megvizette arcát, mig vonalzó sóhajtasok törtek fel kebléből, — összekötötte könyveit, begöngyölte vonalzóit a rajzlapra, toalett szereit becsukta kis bőrtáskájába, csöngetett a pincérnek — kétségkívül azért, hogy számláját kérje és kocsit rendeljen, — mert néhány pillanat mulva láttam, amint megmozta pénztárcáját s szomoruan megszámlálja megmaradt pénzét.

Negyedóra mulva újra megfésülködött, fölvette vászon felöltőjét s anélkül, hogy egy bucsuzó pillantást vetett volna a szobára, hol annyi kötséggel és reménnyel telt órát töltött, eltávozott. Kocsi várta a szálloda kapujánál; föl szállt kis podgyászával s a kocsis megostorozta lovait.

Megindultan tekintetem a kocsi után, mely a nyugati pályaudvarhoz szállította a fiatal leányt, s mely csakhamar eltűnt a napos ut porfelhőiben.

És azóta nem nézhetek az átellenben levő szálloda szobájának ablakára a nélkül, hogy szivszorongva ne gondolnék a szegény feketeruhás tanítónő keserves zokogására.

Napirend 1897. szeptember 4-én.

Naptár: szombat, szept. 4. — Róm. kath.: Rozália — Prot: Rozália. — Görög-kel. (aug. 23.) Farkas. — Zsidó: S. Schoftim. — Nap két 5 óra 8 perckor; nyugszik 6 óra 17 perckor. — Hold két délután 2 óra 24 perckor; nyugszik este 10 óra 5 perckor. Hold első negyede éjfélután 13 perckor

Időjárás: hőmérséklet 22 Celsius fok meleg; légnymás 756. — Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint derült, száraz, meleg idő, később borulás és hősülyedés várható.

Veni Sancte a népiskolák és polgári leányiskola növendékei részére reggel 8 órákor a belvárosi plébánia-templomban.

Tekeverseny a Polgári Kerékpáros egyletben.

— (Pécsi ember a kath. zene-kongresszuson.) A napokban gyűlt egybe a kath. egyházi zenekongresszus, mely az egyházi zene gyökeres reformját sürgeti. Az egybegyűlte legnagyobb része a gyors és gyökeres reformok mellett tört lándzsát, a kisebbség (alig 3—4 ember) visszariadva a nehézségeknek szerintük nagy sokaságától, itt is — ott is egy kicsit ellenkezni próbált, de a mikor Glatt Ignác, a pécsi püspöki s Magyarországon egyetlen gregorián énekiskola lelkes és tudós tanára majd másfél órán át mindvégig élvezetes s nagyon tanulságos szabad előadásban practice bemutatta azt a művészetet, a melylyel ő nyolc-kilenc éves gyermekeket hét-nyolc hónap alatt szakszerűen képzett templomi énekesekké nevel — akkor már a kisebbség sem találta nehéznek a reformot s annak csak egy akadályát látta, a mi másokat is aggaszt és ez az anyagi erő, a pénz. Különösen pedig álljon itt az, mit az „Alkotmány“ ir Glatt Ignác előadásáról: A tárgysorozatnak legeredetibb s éppen azért legérdekesebb pontja volt, midőn Glatt Ignác a pécsi székesegyház karnagya s a pécs püsp. gregorián énekiskola vezetője kis könyvecskével és krétával a kezében a nagy fali tábla elé lépett. Előtte — mint az iskolában a gyermekek — foglalt helyet a hallgatóság s ő egy szabad előadás keretében pontról-pontra ismertette meg hallgatóságát azzal a nagy pedagógiai és zenei tudásról tanuskodó oktatási rendszerről, a melyet énekiskolájában kis növendékeivel szemben érvényesít, hogy belőlük az egyház igaz szellemében működő s képzett énekeseket neveljen. Áhítatos figyelemmel lesték a kongresszus tagjai minden szavát az előadónak s gyakori közbeszólásokkal ez is, az is egyben-másban fölvilágosítását kérte s ő szíves előzékenységgel adta a magyarázatokat. Nem tagadta, hogy az oktatás munkája sok türelmet és fáradságot igényel, de a tapasztalt gyönyörű eredmények után mondhatja, hogy a munka megéri a fáradságot. Glatt Ignác ezzel a szabad előadással ugyyszólván magával ragadta s teljesen a szent ügy számára nyerte meg a kongresszust, a mely nemcsak zajos tapssal, éljenzéssel s meleg kézzorításokkal fejezte ki neki köszönetét, de egyenesen fölkerlte, hogy tanításmódját könyv alakban tegye közkincsévé a katolikus egyházi zene magyar munkásainak.

— (Autonomiai képviselőink.)

A pécsi egyházmegye megválasztott autonomiai képviselői a következők: Pécsen Erreth János, Mohácson Vörös Mihály, Bonyhádon Apponyi Géza gróf, Szent-Lőrincen Festetics Imre gróf, Tamásiban Paál, Baranyavárott Bittó István volt miniszterelnök, Szegzárdon Nagy István földbirtokos és Haidekker Béla

dr. ügyvéd közt a választás felebbezés alatt áll. Végül az egyházmegyei papság képviselője *Pozsgay József* kanonok.

— **(Hírsgolgalat a bellyei vadászatokon.)** A megyénkben Vilmos német császár és királyunk részvétele mellett tartandó vadászatok alkalmából a pécsi posta- és távirat-igazgatóság a hírlapoknak szánt táviratok gyors lebonyolítása érdekében Bezánban és Baranya-Monostoron külön távirat-hivatalokat rendez be, melyek épügy, mint az udvari távirat-hivatalok, Budapesttel lesznek közvetlen összeköttetésben. Annál helyesebb ez az intézkedés, mert ez alkalomból nemcsak budapesti, bécsi, hanem berlini lapok is külön tudósítókat küldenek le a vadászatok színhelyére.

— **(Egy iskola baja.)** Egyik legközelebbi számunkban írtuk, hogy a siklósi polgári fiúiskola tanárikarát a most megnyíló tanévre megalakították. Mint ma értesülünk, a tanári karban már is változás állt be, mert *Ajtay Károly* nem fogadta el a tanári állást. E lemondás folytán most újabb tanerőt kell az iskolához keresni, még pedig sürgősen, mert a jövő héten megkezdődnek az előadások.

— **(Mégis volt tűz.)** A tegnap délután 4 órakor történt vak tüzilárma — mint most kiderült — még sem volt minden ok nélkül. Igenis volt tűz, még pedig a szigeti országút közelében, merre tűzoltóink mentek, de nem magán az országuton, hanem a *Makár-utca* 15. szám alatt, hol *Grosz* borkereskedő háza udvarán egy fészkerben a széna gyuladt meg. A házbéliek azonban eloltották a tüzet hamarosan s így az nagyobb kárt nem okozott, csak a füstje volt nagy, akkora, hogy tüzet jeleztek miatta; de az is lelohadt és hiába volt az egész tüzilárma.

— **(Másfélmétermázsás ember.)** *Krausz Mór*, somogy megyei marcali születésű, 39 éves kereskedő halt meg most a miskolci kórházban. Az elhalt ember óriási testi térfogatával keltett feltűnést, mikor a kórházba felvették. Nem kevesebb, mint 155 kilogrammot nyomott. Betegsége szervi szivbaj volt és ez is okozta most a halálát.

— **(Gondnokság alá helyezés.)** A pécsi kir. törvényszék *Kunnert Károlyné* szül. *Hermann Mária*, harmincöt éves, róm. kath. vallásu, siklósi lakost elmebaj miatt gondnokság alá helyezte.

— **(Megcsappant a diákok száma.)** A »Pécsi Napló« mai számában a helybeli középiskolai beiratásokról cikkezve, a következőket írja: »A megcsappant jelentkezésnek némileg a polgári magániskolában is lehet keresni az okát, de annyit még sem von el, mint a mennyit igen elismerésre méltó bánásmóddal, bölcs providenciával, lelkes lokálpatriotizmussal, a helyi érdekeknek komoly szemmel tartásával, a haladás szellemének teljes megértésével évről-évre mi magunk hessegettünk el idegenbe.« És ennyi nyájaskodást azért halmoz össze a P. N., mert szerinte a középiskolai tanulók száma Pécsen megfogyott. Kétkedve fogadtuk ezt a hírt. Tény ugyan, hogy a közelmúltban vidékünkön megsaporodott a polgári és középiskolák száma: Így Pécsen és Mohácson polgári iskolát állítottak; Szegzárdon és Zalaegerszegen gimnáziumot; a kaposvári gimnáziumot meg párhu-

zamos osztályllyal bővítették ki. Ilyen körülmények közt nem volna csoda, ha a helybeli középiskolai tanulók száma megcsappanna. És hogy mi mégis kétkedünk a P. N. hírének megbízhatóságában, annak oka az, hogy meggyőződésünk szerint addig, míg *Dischka Győző* fog a helybeli főreáliskola élén állni, addig annak kiváló vonzóereje változatlan fog maradni. És utána járván a tényállásnak, illetékes helyen szerzett információ alapján jelenthetjük, hogy a főreáliskola I. osztályába 108 tanuló iratkozott; a többi osztályokba meg 323, együttvéve 431. Tehát a beiratás eredménye az idén nem 370, mint azt a P. N. szokott jólétesültségével világgá kürtöli. Tekintetbe véve még az igazgatónak azt a jogát, hogy 8 napig vehet fel tanulókat, nagyon valószínű, hogy az ideai beiratás el fogja érni a tavalyi számot, a 451-et, hiszen csak 20 jelentkező kell hozzá. Ezen szám tekintetében is téved a P. N. 451 tanuló iratkozott be tavaly a főreáliskolába és nem 429, a hogy a P. N.-ban olvasható. Pedig a tavalyi tanulók számát a P. N. igen csekély fáradsággal tudhatta volna meg. Csak utána kellett volna néznie a pécsi főreáliskolának közkezen forgó 1896/7. értesítőjének 81. lapján.

— **(A „kis Wekerle“ nászutja.)** *Reich Géza* foglalkozás nélküli lakatoslegénytársai a kis Wekerlének nevezik, lehet, hogy bajszatlan mivoltja, lehet, hogy mindama lényes finánc-operációi folytán, melyeket a zálogjegyek elgseftelése körül szokott kifejtteni. Az ideai május 11-én Budapesten a keleti pályaudvar környékén épen balekra vadászott, midőn szemébe ötlött egy szemrevaló menyecske, névszerint *Domberg Henrikné*, a ki Pécsen faképnél hagyta urát s most a vonattal megérkezve, tanácstalanul állott a nagy világváros zajában. A kis Wekerle mézesmázos szavakkal csakhar meghódította a kis menyecskét, elvezette *Braun Andrásné* pincér feleségéhez, hogy ott majd puha fészekre talál s azután elvállalta, hogy a vasutról holmiját ki fogja váltani. A tapasztalatlan fiatal asszony készpénz gyanánt vette a legény minden szavát, a ki arra is rávette, hogy utazzék vele Temesvárra, a hol lakatos üzletet fog nyitni, s mikor az asszony válópöre eldőlt, oltárhoz fogja vezetni őt. *Reich* Aradon megszökött az asszonytól s visszaérve, nagy vásárt csapott annak vasuton hagyott hozományából, a mely alkalommal *Braun András* pincér neje és *Fürst Adolf* jóbarátja kézségesen segítettek neki. Most aztán a kis Wekerle hat hóig ül emiatt a börtönben, két társa pedig két-két hóig. Ily prózai vége lett a kis Wekerle nászutjának.

— **(Válási ügyvivőség.)** A házassági ügyvivőség után megvan immár a válási ügyvivőség is. Miskolcon alapította meg egy élelmes ember, arra vállalkozván, hogy az össze nem férő házasségeket »gyorsan, biztosan és fájdalom nélkül« szétválasztja. Ugyszólván a házhoz szállítva lehet majd ezentúl a válást »megrendelni.« Az ügyvivőség livánatra gondoskodik szabályszerű válási okokról is. Miután előreláthatólag nagy lesz a kereslet, ennél fogva az ügyvivőség valószínűleg szelvénybérletet nyit. A házaspártól intézményt a házasság körében nagy lelkesedéssel üdvözlök és hírszerint már eddig is több előjegyzés történt.

— **(Rémhír kóróégetés miatt.)** Tegnap este nyolc óra tájban a *Megyeri dülönék* a vasutól balra fekvő távoli részén sorba gyuladt ki a tüzlángok nyelve. A kik látták, azt gondolták, hogy az asztagokat gyújtja fel valaki; bent a városban, a szigeti külváros emelkedettebb részeiről pedig úgy tetszett, hogy a vasuti vágányon vagonok égnek. A rémhír azonban szerencsére, egyik formában sem volt való; egyszerűen kórórákásokat égettek el a mezőn s ez okozta a tüzet, mely annyi találgatásra adott alkalmat.

— **(Elfogott szélhámos.)** A jól ismert szélhámosoknak egyikét tartóztatta le most rendőrségünk. *Adler Jakab*, varsói illetőségű, nemzetközi szélhámos az illető, aki ezelőtt pár évvel már egyszer volt a rendőrség kezei közt és akkor ki lett tiltva Pécsről. Találtak nála hamis pecséteket és okmányokat, melyeket különféle csalásra használt fel. Most megint ide jött Pécsre szerencsét próbálni, de tegnap *Selényi Antal* rendőrbiztos felismerte és mint a város területéről kitiltott egyént, letartóztatta. Ma aztán kihallgatta a főkapitány és elrendelte hazatoloncoltatását.

— **(Tandij a továbbképző tanfolyamban.)** Többen azon kérdéssel fordultak hozzánk, vajjon igaz-e, hogy a továbbképző tanfolyam leányok számára nevezetű intézetben 15 frt a havi tandij? Megkérdeztük ezen ügyben a tanfolyam igazgatóját. Dehogy szed ő ilyen horribilis tandiját. Ellenkezőleg beéri a minimalis összeggel: 6 frt havi díjjal, melynek fejében a tanuló az összes tantárgyakban, elméletiekben és gyakorlatiakban nyer oktatást. A mely leány csak délután kíván bejárni, mikor kézimunka, francia társalgással kapcsolatban lesz, az pláne csak 4 frt díjat fizet.

— **(Egy fontos rendelet.)** Ajánljuk a gabonakereskedők figyelmébe a következő főkapitányi rendeletet, melyet most különösen aktuálissá tesz a gabonavásárlási szezon: Tekintettel azon körülményre, miszerint a gabona elárusítók részéről számtalan panasz tétetik az iránt, hogy egyes vevők a gabona átvételénél a tényleges sulynál sokkal kevesebbet fizetnek ki s így ők az eladásnál érzékenyen megkárosíttatnak s tekintve, hogy a vevők mielőtt az átvételnél megállapított súlyt az eladóval közölnék, a gabonát kiöntetik és így a visszaélés beigazolását és ellenőrzés gyakorlását nemcsak megnehezítik, de lehetlenné is teszik, ugyanazért, hogy az ily visszaéléseknek és esetleg alaptalan panaszoknak is eleje vételessék, másrészt pedig a valódi tényállás minden egyes panasz feljelentés esetén beigazolható legyen, — közhírré teszem, hogy a terménykereskedők a megvett áru súlyát az átmérés után azonnal és még mielőtt kiöntenék, az eladóval közölni tartoznak és arról neki egy sajátkezűleg aláírt cédulát adni, hogy ennek módjában legyen az átmérés helyességéről meggyőződést szerezhetni. Minden ezzel ellenkező eljárás szabálytalannak tekintetni fog.

— **(Mikor a kanász mulat.)** *Bosnyák Antal* a *Jankovich-Bésán-féle* birtokon, a *Dunaszekcső* melletti *Szent-Iván* pusztán őrzi a sertésfalkát, egy másik társával, *Dinics Istvánnal*. A pusztá unalmát elüzendő, mulatni akart egyszer csak *Bosnyák Antal* s a mulatsághoz mindenek előtt jóllakott gyomorral

lévén szükség, ő is utána látott, hogy jó vacsorát készítsen magának. Végre a cimborájával abban állapodtak meg, hogy tüzet raknak és szalonnát piritanak. Arra legalább jól fog esni a bor, amit majd az utána rögtönözendő mulatságon a korcsmában fölhörpintenek. Nosza úgy is tettek; tüzet raktak, és meg is sütötték a szalonnát s miközben azt jóízűen falatozták, megfélemedtek a tűzről, melyből egy parazsat odahajtott az esti szél egy kazalhoz. És mire észrevették, a kazal már lángot fogott s égett aztán nagy lobogással. A megrémült két suhanc magával is tehetetlenül nem birt a tűz ellen segíteni; az egyre terjedt s mire emberek jöttek és eloltották, épen 800 frt értékű gabonája égett oda az uradalomnak. A gondatlanságból keletkezett tűz nemcsak alaposan megrontotta a kanászok multságát, de most a bírósággal is meggyülik a bajuk, hol e miatt kérdőre fogják őket vonni.

— **(Drágaság.)** Ijesztő rohamossággal kicsinyednek a kiflik és zsemlék, de annál jobban drágul a kenyér. Mindenütt drágaság uralkodik s ily viszonyok között azután nem csoda, ha az emberek elkeseredésükben rossz viccek gyártására vetemednek. Egy zongorázó kisasszony a napokban betért a zeneműkereskedésbe.

— Kérem Liszt 15. rapszódiaját!

A kereskedő nyájas arccal kiszolgálja a bajos vevőt, ki a vékony füzetke ára után tudakozódik.

— 15 frt, kérem alássan!

— 15 frt! Hogyan? Hiszen ezért egy könyvtárt vehetek.

— Hja kérem — felel hamiskáson a kereskedő, — drága a buza és felszökött a liszt ára.

— **(Leégett házak.)** Nagybudmérón Hartung János, ottani lakosnak háza udvarán leégett az istállója. A kár 138 forintot tesz ki. — Özvegy Karácsonyi Sándornének Öcsényben már magát a lakóházát pusztította el a tűz. A leégett ház 600 frtra volt biztosítva s így a tulajdonos kára nagyrésztben megtérül. — Végül Marigy Ferenc, tamási lakosnak háza eset a tűz martalékául s itt a kár 425 forint. A vizsgálatot a tüzek keletkezési okának kipuhatólása végett megindították, az azonban mindegyik esetben ismeretlen maradt.

— **(Katonai lóvásár.)** A földmívelési miniszter most bocsájtotta ki a megyénk területére nézve Német-Bólyban tartandó őszi katonai lóvásár programját. A katonai lóvásár október 4-én lesz s vételre kerülnek 4—7 éves, 158 centiméter magas lovak.

— **(Meglopott ember.)** Kovács Ferenc, patacsi lakost, tegnap este meglopták. Lakásába az ablakon át hatoltak be s onnan elvitték összes aznapi keresményét, 2 frt 50 krajcárt. A nyomozás a tolvaj után megindulván, egy gyanuba vett embert el is fogtak, az azonban tagadja, hogy ő követte volna el a lopást. Az esetet különben feljelentették a pécsi kir. törvényszéknek s most ott folyik a vizsgálat a tolvaj ellen.

Ezüst és chinaezüst étszerek, gyűrűk, órák, monogrammok megvásárlását, mindennemű vésnöki munkát, bélyegzők, pe-

csétnyomók és kautsuk-bélyegzők kiállítását meglepő szépen és jutányosan megszámítva végzi Schönwald Imre vésnök és ékszerész Pécssett, Király-utca Hattyu-épület.

Művészet, irodalom.

○ **Tiszti cím és névtár.** A siklói kir. jbiróság, mint levelezőnk írja, fennállása óta nem produkált tiszticím és névtárt. Most ez is összeállított Ajtay László által. A mű egy iven tartalmazza: a fogalmi, kezelő, másoló és szolga személyzet névsorát. Felosztása a következő: I. Birói kar. II. Aljegyzői kar. III. Telekkönyvvezetői kar. IV. Végrehajtói kar. V. Irnoki kar. VI. Dijnoki kar. VII. szolgaszemélyzet. A mű ára 10 kr.

Törvényszék.

§ **Gyilkosság kaszával.** A siklói járáshoz tartozó Csepely községben folyó évi július 4-én délben véres gyilkosság történt; Kovács (Patkó) János egy kaszával széthasított a fejét ifju Péter Jánosnak s azt haldokolva vitték haza az utcáról, Kovácsék háza elől, a hol a gyilkosság történt. Péter János július 6-án reggelre meghalt, gyilkosa pedig maga jelentkezett a siklói járásbiróságnál s mikor áldozatát másnap eltemették, akkor a börtönbe került. Kovács (Patkó) János, egy magas, szálás ember Pataki Sámuel leányával élt közös háztartásban s ott lakott Pataki Sámuel házában, melylyel tőzsomszéd volt a Péter Jánosék háza. Mint szomszédokhoz illik, áldozócsütörtökön együtt borozgattak a korcsmában; majd Kovács hat üveg sört rendelt, de úgy, hogy felét Péter János fizesse ki. Mikor azonban fizetésre került a sor, ez nem akart fizetni, hanem hetykén vetette oda neki:

— Te rendelted, fizess ki te!

A két ember boros lévén, ezen összeveszték és egymásnak mentek. A Péter János anyja épen ekkor érkezett a korcsmába és ő is nekiment Kovácsnak, a ki erre egy szék lábát kitörte s azzal ellátta az anyát is, meg a fiát is. Ez ebben elmúlt, de Péter János haragot tartott ellene és fenyegette, hogy agyonüti.

A gyilkosság napján délben részeg fővel a házuk elé állt és ott illetlen kifejezésekkel traktálta a Pataki Sámuel leányát, mit vádlott meghallván, kiment az udvarra s mikor Péter János csak tovább káromkodott, sőt az udvarba is be akart menni, lekapta az udvaron egy fára feltett kaszáját és azzal oly erővel vágott keresztül a fején, hogy rögtön elborította a vér és összerogyott. És a megijedt népségnek csak ennyit mondott:

— Le kell önteni vízzel, nincs annak kutya baja se!

Hanem hát Péter János koponyája megrepedt s eszméletlen állapotban vitték haza, hol aztán kiszenvedett. Halála hírért hallván gyilkosa, ily szókra fakadt:

— Csak azt sajnálom, hogy az anyját is agyon nem ütöttem! az is megérdemelte volna! . . .

Kovács (Patkó) János ma állt a pécsi kir. törvényszék előtt a véres esemény kö-

vetkeztében szándékos emberölés büntetével vádolva. Tettét beismerte, de azzal védekezett, hogy nem volt szándékában megölni az elhunytat. Annál bot volt, szidalmazta őt is, az asszonyát is; ő hát nagy felindulásában ragadta fel a kaszáját, hogy azzal majd elkergeti.

— Ma is feltámasztanám kérem, ha lehetne, mert nem akartam megölni.

Mondja, de hát persze már nem lehet és védekezése nem sokat ér, mivel maga, Pataki Sámuel is azt vallja, hogy Péter János nem bántotta a vádlottat és részeg állapotban izgágáskodott kint a ház előtt, az utcán, mint az már a boros emberek szokása. A végtárgyalásra összesen hat tanu van megidézve, mivel azonban csak féltizenegy óra után került a sor a gyilkosság ügyére, a végtárgyalás a délutánt is igénybe vette. A vádlottra nézve a bizonyítási eljárás elég kedvezően fejlődött ki, mert annak befejezésével a közvádoló a szándékos emberölés büntetetének vádját elejtván, halált okozott súlyos testisértésért kérte vádlottat elítélni, kit Rásky Béla dr. ügyvéd védett. A törvényszék ez alapon ötévi börtönre ítélte a vádlottat, a ki az ítéletben megnyugodott. Védője és a közvádoló sem felebbeztek az ítélet ellen, mely azonban — mivel emberéletéről van szó — fel fog terjesztetni hivatalból a felsőbb bírósághoz.

§ **Nem jól számított.** Többrendbeli lopásért a pécsi kir. törvényszék által másfél-évi fegyházra elítélt Till Ádám előtt ma hirdették ki a pécsi kir. ítélőtábla ítéletét. A másodbíróság — az enyhítő körülmények mérlegelésével — csak háromévi fegyházat mért Till Ádámra s büntetéséből két hónapot kitöltöttnek is vett.

— Hallotta az ítéletet. Megnyugszik-e vagy felebbez? kérdezte erre az elnök.

Az elítélt hallgat egy darabig, majd így szól:

— Megkérem a nagyságos törvényszéket, ha a királyi ügyész ur is belenyugszik, akkor nem felebbezek.

— Sejha, barátom, itt nem lehet alkuozni. Megnyugszik vagy felebbez?

— Hát . . . hát . . . megnyugszom. Böki ki az elítélt bártortalanul.

— És az ügyész ur? Kérdi az elnök.

— Felebbezek . . .

. . . És a tegyveres ör kikisérte a vádlottat a végtárgyalási teremből, a ki csalódva látta be, hogy az alku nem ért semmit. Csak azt sajnálta, miért nem tudhatta hamarabb mit gondol az ügyész ur; akkor ő is — felebbezett volna.

§ **Harminckét krajcár miatt.** Haffner Lőrinc, marázai lakos vejénél, Schmidt Jánosnál, a kivel együtt lakott, mult évi szeptember 15-én végrehajtást foganatosítottak valami adóhátralék miatt, a mi összevissza 32 krajcárt tett ki. Lefoglaltak pedig egy párnát s ugyanez év december 10-én a községi bíró beidézte Schmidt Jánost s megmondta neki, ha nem fizet, elviteti tőle a lefoglalt párnát a község házára, a hol elárverezik. De az csak nem fizette meg a 32 krajcárt és pár nap mulva a bíró, kisbíró és egy esküdt el is mentek a lakására, hogy a párnát elvigyék. Haffner Lőrinc, mikor a bírók bementek a

házába, ott dolgozott, a leánya pedig a kisbíró kezéből, a ki a párnát vinni akarta, ki akarta azt venni és azzal civakodni kezdett. Haffner erre felugrott a munkája mellől s a kalapáccsal kezében megtámadta a bírót, meglökdöste, a kisbíró pedig agyonütéssel fenyegette. E miatt aztán hatóság elleni erőszakért feljelentették s a ma megtartott vég tárgyaláson a pécsi kir. törvényszék hatóság elleni erőszak vétsége miatt 14 napi fogházra ítélte. Az elítélt, ugy védője, Székely Ede dr. valamint a kir. ügyész is, felebbzetek az ítélet ellen,

Közgazdaság.

Uj sertés-kiviteli piac.

Közgazdasági életünkre óriási horderővel fog birni a legutóbbi napok egyik eseménye. Már hosszabb ideje ismeretes a magyar kormány azon intenciója, hogy az országban a kőbányai és győri sertés-kiviteli piacok mellé még egy harmadikat is állít. A sok pályázó közül a szomszédmegyebeli Barcs városkának jutott a palma és így a barcsi sertés-hizlaló államosítása eldöntött dolog.

Ezen ügyben már előzőleg megtartott a helyszíni szemle a magyar kormány részéről, mely után a barcsi érdekeltek serényen munkálkodva megtették a kormány kívánsága szerint a szükséges előmunkálatokat. De mivel ezen ügyben a magyar kormány csak az osztrákkal együttesen intézkedhetik, szükséges volt annak a hozzászólása is.

Ennek következtében az osztrák kormány megbizottai a napokban Barcson időz-

tek. lelkiismeretes vizsgálat alá vették mindenféle tekintetben a már fennálló helyzetet és ott a magyar kormány szintén jelenlevő megbizottaival megállapodásra jutva, hozzájárultak az eddigi intézkedésekhez és a sertés-kiviteli piac létesítését, illetve engedélyezését véglegesen elhatározták.

Maga Barcs már természetes fekvésénél fogva is nagyon alkalmas e célra; van mindenféle nagy vasuti hálózata, hajózási összeköttetése, a Dráwapart mentén fekszik, mely körülmény hygienikus szempontból megbecsülhetetlen, azonkívül határszéeli hely, természetes kereskedelmi gyűjtőpontja a szomszéd Slavonia, sőt Bosznianak is, melyeknek már eddig is piaca lévén, minden tekintetben megfelelő és előnyös. Amugy is élénk kereskedelmi hely, a választás ellen — egyes helyi érdekek kivételével — kifogás nem eshetik.

Ami magát a kiviteli piacot illeti, az a tervezet szerint igen nagyszabásúnak ígérkezik, sőt erre kiváló súly is van fektetve. Az egész intézmény — nemcsak Magyarország, hanem Ausztria és Németország részére is mintául fog szolgálni. És ha majd végleg elkészül és a beléje helyezett várakozásoknak meg fog felelni, ehhez hasonlóan fogja mindkét kormány a többi már fennálló, ugy a magyar, mint osztrák kiviteli piacokat is átalakítani.

A tervbe vett építkezések és berendezések természetesen mind a modern technikai vívmányoknak megfelelően lesznek létesítve. Célszerűség és egészségügyi szempontokból kifogás alá semmi sem fog eshetni, ugy, hogy mint már előbb is jelezve volt, az nemcsak a monarkianak, hanem az egész kontinensnek is példának kell hogy szolgáljon.

A már eddig is fennálló hizlalda e célra fokozatosan lesz átalakítva — nehogy az üzem megszakítást szenvedjen — és nagyobbítva, ugy, hogy míg az eddig csak 8000 drb. sertés-

nek befogadására volt berendezve, — ezentul 23500 darabot lesz képes *egyszerre* elhelyezni.

Az egész tervezet nagyjában következőleg van kontemplálva:

Az egész hizlaló négy — egymástól teljesen elkülönített és magas kőfállal körülvett — pavillonba lesz beosztva, mindegyik betonozva és vízvezetékekkel ellátva, mely célra egy viztorony lesz építve.

Magától a hizlalótól elkülönítve, valamivel távolabb helyen lesz egy ötödik pavillon is, az ugynevezett »contumaz szállások« szintén több beosztással, mely egyuttal a transitó azaz átmeneti sertések elhelyezésére fog szolgálni, miután magába a hizlaldába csakis absolute egészséges állatok vétetnek, illetve helyezettnek már el, azaz olyanok, melyek már az előirt kellő megfigyelés alatt állottak, bárhol is érkeztek.

Ezen »contumaz szállásokban e szerint minden érkező sertésnek négy hétig kell tartózkodnia és ha ezen idő alatt a szállításra már teljesen elkészült, innen lesz mindjárt továbbítható, vagy ha még el nem készültek, a további hizlalásra magába a hizlaldába beállítva.

Ezen eljárás által az éretik el, hogy magából a hizlaldából mindenkor, mindehova, bárhol is lenne esetleg sertésvész, a szabad kivitelnek semmi sem fogja útját állani. Ez természetesen óriási előny és megnyugvás minden hizlalónak.

A trágyakezelést illetőleg is rendkívül intézkedések fognak történni, az sem fog ugy, mint eddig, a szabadban összehalmoztatni, — ami közegészségügyi szempontból is mindenha kifogás alá esett és gyakori bajok szülőanyja volt — hanem fedett csatornák útján egy központi betonozott medencébe összegyűjtetni, a honnan, miután már dezinficiáltatott,

ha talán jótékonyága folytán maga szenved szükségét, mert hisz az, a ki adni képes, mégis csak hamarabb fedezheti a néha felmerülő szükségét, mint az elfogadó, az azokat nélkülöző s a szegénység nem tűr halogatást, ott akármit, akárhogy, de tenni kell rögtön. A nő tiszta, önzetlen keble csak akkor érez nyugalmat, ha valakin nemeskeblűsége enyhítőleg segíthet s csak akkor boldog, ha embertársait is boldogulni látja.

A nő természeténél fogva kisebb körben tanúsítja jótetteit, mint a férfi. A nő élénk képzelmenek szövete mellett fölkeresi a nyomor kunyhóit, istápolja az elhagyottat, de csak egyeseket; míg ellenben a férfi az egész emberiség, nemzetek, elnyomott osztályok felemeléséért lángol. A nő részvéte a pillanatnyi sebek behegesztésében találja örömét: a férfi olykor százados bajok és sebek gyógyításáért küzd. A nőnek a jótettnél egyedüli tanácsadója a szív: a férfi az ész intő szavát is figyelembe veszi. A nő a részért, a férfi az egyetemért lelkesül. De hát kevesebb-e azért a nő érdeme? Nem részekből áll az egész? Hiszen, míg a férfi nagy célját megvalósíthatja, elérheti: hány egyes szorul addig segélyre azok közül, kik eszméjének keretébe befoglalvák? S kitűzött célja felé tántoríthatlanul törekedvén, nem is fordulhat vissza egyesek jajkiáltására, nem szabad letérnie az ösvényről egy miatt akkor, midőn talán ezek várják mielőbbi segélyét.

A nő hivatása ezen egyeseket fölemelni, módot nyújtani a szerencsétleneknek, hogy a győzelem napját ők is megvárhassák. S ép ezért a nő itt küzdőtársa a férfinak, hathatós elősegítője nemesebb eszméi valószínűségének, s méltó részese kivivandó, vagy kivívott győzelmeinek.

hogy a gyengébbek mindig borzasztóbbak boszujokban, mint az erősek, talán ép gyengeségük tudatában a sértést nagyobbra találják és a megboszulás iránti folytonos sóvárgás közben iszonyatosakat gondolnak ki, a kivitelnél pedig az eszközben válogatni nem tudnak. A nő haragja félelmetes, iszonytató, tartós és csak nagy nehezen kiengesztelhető. Nem is tudja az ember, honnét veszi a nő az eszközöket, melylyel a becsületes, derék embert — kiről azt hiszi, hogy őt megsértette — üldözi, kinozza, nem is hiszi az ember, mily haragtartó a gyenge nő és mily aljas eszközöket ragad meg boszuszomjában. Egy meggondolatlan lépés a nők irányában jövő boldogulásunk megakadályozója lehet. Hallottam egy híres férfit, ki még korai ifjúságában megsértett egy nőt hiúságában és ez volt később okozója annak, hogy ő mindenütt, hol védelmet és boldogságot keresett, ellentállást és nagy akadályokat talált, hogy előtte mindig alattomos árulók jártak hazug vádakkal, csak hogy minden tervét, melyre jövőjét, családi boldogságát alapította — meghiusítsa. Nem használt már az előrelátó, hibátlan viselkedés, nem használt a nyilatkozat, hogy elismeri, miszerint vétkezett, hogy szánja-bánja tettét, hogy kész bármi tűzpróbára, a boszuvágyó nő nem szünt meg őt boszútól lihegve követni, míg ő kénytelen volt lemondani mindarról, mit mások segítségével nélkül el nem érhetett. Mindennek okozója egy nő, kinek hatalmában állott ezeket boldogítani, ki a természettől nemcsak testi bajakkal, de a szellem üdeségével, rugékonyságával is el volt látva, egy tapasztalt és mondhatni tudós nő.

Alig van nő, kinek viseletében, tetteiben, beszédében természetesség helyett némi tetszelgés ne lenne, sőt

gőszivattyuk által a hizlaldának egy külön 100 holdas területére kivezetetni. E 100 holdas terület, melyet a hizlalda kultur növények termelése céljából létesít, alagszóvezve lesz, úgy, hogy a tiszta víz egyenesen a Drávába vezetetik, a visszamaradt trágyás lé pedig az említett területre rávezetve, úgy, hogy ez konyhanövények nagybani termesztésére igen alkalmas terület lesz.

Nevezetes ujtás lesz a »contumaz szállások« területén építendő *desinfektor* épület is, melyben az elhullott sertések dolgoztatnak majd fel, továbbá a fogyasztásra nem alkalmas produktumok is itt lesznek különböző technikai célokra feldolgozva pl. a serte is itt lesz mindjárt kefekötői célokra felhasználva. Sőt az elhullott állatok husa, zsiradéka sem fog elveszni, miután az szintén itt dolgoztatik majd fel huspornak, mely azután szintén trágyázási célokra fog kitünően megfelelni.

Ezen épületben lesz egyúttal egy *desinfektios szoba* is, a hol a contumaz szállásokban dolgozó emberek és azok ruhái mindennap kellően deszinfektálva lesznek.

A *hűtő kamrák* is páratlanul fognak állani, ebben a leölt állapotban szállításra kerülő állatok mesterségesen előállított hideg levegőben annyira lehűtetnek, hogy bárhová elszállíthatók és hosszabb ideig minden veszély nélkül eltarthatók lesznek.

Ezen épületben fognak a közfogyasztás céljaira mesterségesen uton destillált vízből jeget is előállítani.

Hátra van még a „*bakterologiai laboratorium*“ is, a hol a kényszer leszurt állatok minden része megvizsgáltatik, vajjon az fogyasztási célokra alkalmas-e. Ebből látható, hogy az egész egy valóságos minta intézmény lesz és hogy mindenféle tekintetben meg fog elelni.

A felsorolt építkezéseken kívül természetesen még egyéb építkezések is lesznek és pedig két állami állatorvos részére laképület, felügyelői és órházak, iroda és tisztviselők, úgy hogy az egész terület egy maga is egy kis városrészt fog alkotni.

Mind ezen célokra körülbelül egy fél millió befektetési tőke van számításba véve, mely új részvények kiadása által lesz beszerelve.

A fennálló hizláló átalakítása, a *desinfektor*, a contumaz szállások, tisztviselői épületek és a viztorony építése, mi még ezen évben fog megkezdetni és az ezekre szükséges circa 160.000 frt már biztosítva van, úgy hogy a kihirdetendő pályázat lejártával semmi sem áll már az építkezés útjában.

Mindent, a mit egy ily kis cikk keretében ismertetni lehetett, megírtunk és örömeinkre szolgál konstatálhatni, hogy mindenre nagy gond lett fordítva és merjük hinni, hogy az egész intézmény a beléje helyezett várakozásoknak meg fog felelni.

A sertéshizlalás amugy is az utóbbi években ért sok csapás által nagyon visszafejlődött, most ezáltal újra fellendül. Mert végtelen előny a hizlalásra az a tudat, hogy kész árujával szabad utja van s nem kell attól rettegnie, hogy elzáratik előtte a szállítás csak azért, mert valamely vidéken, a melylyel talán közvetlen érintkezésbe sem jutott soha, történetesen azon időben sertésvész uralkodott.

A hizlalásra is többen fognak kedvet kapni, miután ennyi felügyelet és ily gondos és elővigyázó kezelés mellett a kockázat minimumra redukálódik le.

□ **Italmérési jövedék.** A város Tanácsa a következő hirdetményt teszi közzé:

Az állami italmérési jövedékre vonatkozó 1888. évi XXXV. és 1890. évi XXXVI. törvények módosításáról szóló 1892. évi XV. törvények 3. §-a szerint nyílt községekben azok a szőlősgazdák, kik szeszes italok kimérésével vagy kis mértékben való elárúsításával nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésü boraiktól a házi szükségletekre szánt bormennyiség után italadó fejében ezentul is csak a régebben fennállott fogyasztási adónak megfelelő részt fizetik; mihez képest felhivatnak azok a szőlősgazdák, akik a jelzett kedvezményre igényt tartanak: hogy ebbeli igényöket folyó évi szeptember hó 15-ig, legkésőbb azonban a szüret megkezdéseig a városi fogyasztási adóhivatalnál okvetlenül jelentsék be.

A bejelentésbe befoglalandó egyszersmind a bejelentő lakhelye, házszáma, a családtagok száma, a szőlőbirtok terjedelme holdakban, a házi fogyasztásban felhasznált bor évi átlagos mennyisége hectoliterekben, a folyó évi remélhető termés hectoliterekben, a házi fogyasztásra és nagyban vagy 56 litert tevő mennyiségben való eladásra szánt bor mennyisége hectoliterekben. Ennek kapcsán még a következők hozatnak szoros mihez tartás végett a közönség tudomására:

Az idei bortermés mindjárt a préselés befejeztével a városi fogyasztási adóhivatalnál okvetlenül pontosan bejelentendő. Az általános pincevizsgálat alkalmával talált, a városi fogyasztási adóhivatalnál be nem jelentett bor, must vagy szőlőcefre, mint a város határába

némelyikben mi sincs meg a természetességből, az egész alak maga a megtestesült szenvelgés, a nő még az indulatok és lélekállapotokban is tud színlelni, melyekben a férfi öntudatlanul csupán érzelmei és ösztönei által vezéreltetve cselekszik. A szenvelgésnek számtalan módjait mind ismerik a nők és néha annyira beleélik magukat, hogy az affectatio megszűnik az lenni, a vérbe megy át és természeté válik.

E szenvelgésnek erősebb, kifejlődöttebb neme a tettetés, mely többnyire fontosabb, nagyobb, míg az előbbi jelentéktelen, apró dolgokkal foglalkozik. Minden nő színésznő az élet színpadán, a tettetés mázával bevova elszavalja szerepét s az egyszerű szemlélő mindent elhisz, mert a szívből jöttek tartja azt is, a mit csak az ész, a fufang sugallt. Végtelen nehéz, sőt lehetetlen minden nőnek beszédében elvontan felismerni, hogy mi a való és mi a tettetés, de egyeseket eszes ember úgy kiismerhet, hogy a nő azután nem vezetheti többé tévutra.

Némely nőknél a szeretetreméltóság sem egyéb, mint egy diszes ruha, melyet magukra öltének, ha társaságba mennek s melyet aztán ismét gondosan elzárnak a szekrénybe, mihelyt haza értek. Midőn családok körében vannak, szivtelenek, zsarnokok, szeszélyesek és megkeserítik az életet az egész ház-népnek. Minél figyelmesebb otthon a család irántok, annál figyelmetlenebbek ők s minél elnézőbbek az ő hibáik iránt, annál kevesebb elnézés van bennök mások hibái iránt. De csak hozzátartozóikkal szemben ilyenek, idegenek iránt nemcsak színlelik a szeretetreméltóságot, hanem valóban úgy is éreznek, a hogy mutatják. Képesek olyan emberekért, kik rokonszenvüket maguk iránt felköltötték, vagy kik az

ő gyengeségeiknek hizelegni tudnak, a tűzbe menni. Nem ismernek semmi áldozatot, semmi fáradságot nagynak, a mit ez idegenekért tenniök kell, de ha hozzátartozóik csak tizedrészére kérik őket annak, a mit másokért örömmel tesznek, a legnyersebb modorban tagadják meg kérelmüket.

Nagy mértékben van meg a nőknél az uralkodóvágy. Fiatal korukban e hatalomszomjat ellensúlyozza a tetszvágy s a férj is szivesebben enged fiatal, szép neje-nek, ki saját szépsége és férjének szerelme által gyakran korlátlanul uralkodik felette, annélkül, hogy ez terhesnek találna vagy csak észre is venné neje souverénitását; és a mely nő képes férje hajlamát magának tartósan kiérdemelni, az állandóan uralkodhatik is felette, csak szeliden, tapintattal tudjon eljárni és a mi a fő: szerelemmel. Az ily nőuralom néha még hasznára is válik a családnak. Vannak azonban, kik nem lévén képesek férjük szerelmét maguknak biztosítani, más módhoz — az erőszakos zsarnoksághoz — fordulnak és ha a férj mindjárt első nyilatkozványában nem képes nyakát szegni e despotismusnak, csakhamar a legszállalomraméltóbb papucsfi lesz belőle.

Van aztán a nőknek egy tulajdonuk, melyet nem tudunk kellőleg dicsőíteni és ez a jótékonyság iránti hajlam. Az ő minden egyes tettükből nagy irónk eme szavait véljük fülünkbe csengeni: »Szeressetek! Oh de ne csak egyesekért dobogjon szívetek. Bármilyen kedves és boldogító a kör, melybe sorsotok helyeze, ne ez legyen határa szerelmeiteknek, a világnak polgáraivá születettetek, a nagy emberi családnak gyermekei vagytok s kebletek nem emelkednek testvéreitekért?« Ő nem bánja,

bejelentés nélkül behozott fogyasztási cikk fog tekinteni és az, kinél találtatott, bünvádi eljárás alá fog vonatni. A bejelentési igazolványok a pince-szemle alkalmával felmutatandók.

A bornak beszállítása, átvitele egyik pincéből a másikba, a bornak átengedése (eladás, cserélés útján stb.) vagy pedig annak kivitele a városból legalább is hat órával a bornak a pincéből elhordása előtt a fogyasztási adóhivatalnál annál is inkább bejelentendő, mert a későbbi pincevizsgálat alkalmával a hiányzó bormennyiség után a fogyasztási adó kötelezettek pótlólagos fogyasztási adó fizetésére kötelezteni fognának.

A felsorolt bejelentési kötelezettségnek elmulasztása, úgy a felvétel és ellenőrzés akadályozása eseteiben a törvény büntető határozatai teljes szigorral fognak alkalmazásba vétetni.

Szóbeli tárgyalások jegyzéke a pécsi kir. törvényszéknél.

1897. szeptember hó 6-án.

1. Frankenthaler Adolf — Rudolf Anna d. e. 9 óra.
2. Kremzír Dávid — Rozenberg Ignác d. e. 9 és fél óra.

TÁVIRATOK.

— **Minisztertanács.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bánffy b. miniszterelnök f. hó 4-én jön haza Bécsből és 8-án minisztertanács lesz az összes miniszterek részvételével.

— **A siami király Bismarcknál.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A siami király tegnap délelőtt kíséretével együtt Friedrichsruheba érkezett. Rantzau gróf fogadta, aki elkísérte a kastélyba, a hol Bismarck herceg üdvözölte. Reggeli elköltése után tovább utazott.

— **Békealkudozások.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Konstantinápolyi lapok írják, hogy az orosz cár közbenjárására Londonban megegyezés jött létre a még vitás békeponthoz felett. A nézeteltérések végleges rendezése pár nap múlva várható.

— **Az olasz király Berlinben.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az olasz királyi pár nagy kísérettel s Visconti Venosta külügyminiszterrel elindult németországi útjára, ahol f. hó 7-éig maradnak. Noha illetékes helyről hangsúlyozzák, hogy a látogatásnak nincs politikai jellege, mégis érdekes, hogy közvetlenül Faure oroszországi utazása után Umberto király meglátogatja Vilmos császárt.

— **A király a hadgyakorlatokon.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ő felsége nagy érdeklődéssel szemléli a bisztrici hadgyakorlatokat. — A tatabányai hadgyakorlatokon királyunk, eltérőleg az eddigi szokástól, nem fog küldöttségeket fogadni.

— **A román trónörökös jobban van.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A fölgőgyült román trónörökös tegnap tette első sétakocsizását Sinajában. A közönség lelkesen tüntetett.

— **Az öngyilkosság után.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az

öngyilkossá lett Abelesz bőrgyáros hátrahagyott leveleiből kitűnt, hogy téves a tegnapi esti lapoknak amaz állítása, mintha a cégfőnök öngyilkossága után az üzleti könyveket üzletvezetője megégette volna a manipulációk eltitkolása végett. Maga Abelesz jelentette ki hátrahagyott levelében, hogy az üzleti könyveket ő égette el öngyilkossága előtt.

— **Az állami számvevőszék alelnöke meghalt.** (A „P. F.“ eredeti távirata.) Hosszu József, az állami számvevőszék alelnöke, tegnap szívizélhűdésben meghalt.

— **Dementi.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból megcáfolják azt a hirt, hogy a szultán az afganisztáni emirnek sajátkezű levelet s ajándékot küldött volna.

VASUTI MENETREND.

PÉCSRE ÉRKEZIK:

Budapestről	1904. sz.*)	személyv. reg.	5 ó. 15 p.
Broodról	1907. sz.	» » »	8 „ 01 »
Uj.-Domb.-ről	1942. sz.	vegyes » »	8 „ 23 »
Bécsből	909. sz.**)	személyv. »	9 » 39 »
Broodról	1905. sz.	» » d. e.	11 „ 18 „
Budapestről	1906. sz.	» „ d. u.	4 „ 10 »
Vinkovcéről	1921. sz.	vegyes » »	5 „ 50 »
Budapestről	1902. sz.	gyors » este	8 „ 5 »
Bécsből	8712. sz.	vegyes » »	7 „ 56 »
Broodról	1909. sz.	személy. éjjel	11 „ 02 »
Mohácsról	»	» reg.	8 „ 01 „
»	»	» d. e.	11 „ 18 „
»	»	» d. u.	5 „ 50 „
»	»	Tv. szsz. éjjel	11 „ 02 „

Minden alkalommal átszállás Villányánál.

*) Csatlakozással Sz. Lőrincen a 8812 sz. vegyesvonathoz Nasic felől.

**) Csatlakozással Sz. Lőrincen a 8811. sz. vegyesvonathoz Nasic felől.

PÉCSRŐL INDUL:

Brood	felé 1904. sz.	személyv. reg.	5 ó. 35 p.
Budapest	» 1901. sz.*)	gyors » »	8 „ 24 „
Bécs	» 8711. sz.**)	vegyes » »	8 „ 29 „
Vinkovce	» 8702. sz.	személy. » »	9 „ 49 „
Budapest	» 1905. sz.	» „ d. e.	11 „ 33 »
Uj.-Domb.	» 1953. sz.***)	vegyes » d. u.	2 „ 47 »
Brood	» 1906. sz.***)	személy. » »	4 „ 20 »
Bécs	» 3701. sz.	» » »	6 „ 34 »
Brood	» 1908. sz.	» „ este	8 „ 18 »
Budapest	» 1909. sz.	» „ éjjel	11 „ 30 »
Mohács	»	» reggel	5 „ 35 „
»	»	» d. e.	9 „ 49 „
»	»	» d. u.	4 „ 20 „
»	»	Tv. szsz. este	8 „ 18 „

Minden alkalommal átszállás Villányánál.

*) Csatlakozással Sz. Lőrincen a 8811. sz. vegyesvonathoz Nasic felől.

**) Csatlakozással Sz. Lőrincen a 8811. sz. vegyesvonathoz Nasic felől.

***) Csatlakozással Sz. Lőrincen a 8814. sz. vegyesvonathoz Nasic felől.

Nyilt-tér.*)

Természetes szénásvány savanyúvíz a mehad

ÁGNES

forrás. Legjobb asztali és üdítőital. Kíváló szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Járvány idején préservatív gyógyszernek bizonyult.

Szét-küldése **Édeskúty L.** udvari orvosi állító által Budapest.

→ Kapható mindenütt. →

Dr. Lauber Rezső ügyvédi irodáját

megnyitotta.

Iroda:

Mária-utca 45. szám.

Lauber-ház.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Nincs többé buzarozsda!

A Dupuy Numa féle magpácz

radikális szer buza, árpa, tengeri stb. rozsdá ellen, mely az idei esős időjárás következtében előreláthatólag föllép. Számos kiténtetés és éveken át kipróbált. Kapható minden nagyobb fűszer, vas és gyarmatárak kereskedésben csomagokban: 2 métermázsához — 250 liter maghoz 25 krjával. 1 métermázsához — 125 liter maghoz 13 krjával.

Készítünk ezenkívül Antiperonosporát, biztos segítség szőlők számára.

Valódi csakis a törvényileg védett kalász védjegygyel és a következő aláírással ellátott:

Chemisches Laboratorium Numa Dupuy & Comp.
Wien, VI., Vindmühlgasse 33.

Főraktár Pécsen:

SPITZER JAKAB-nál.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel kiadóhivatalunkban.

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

Könyvkötészete

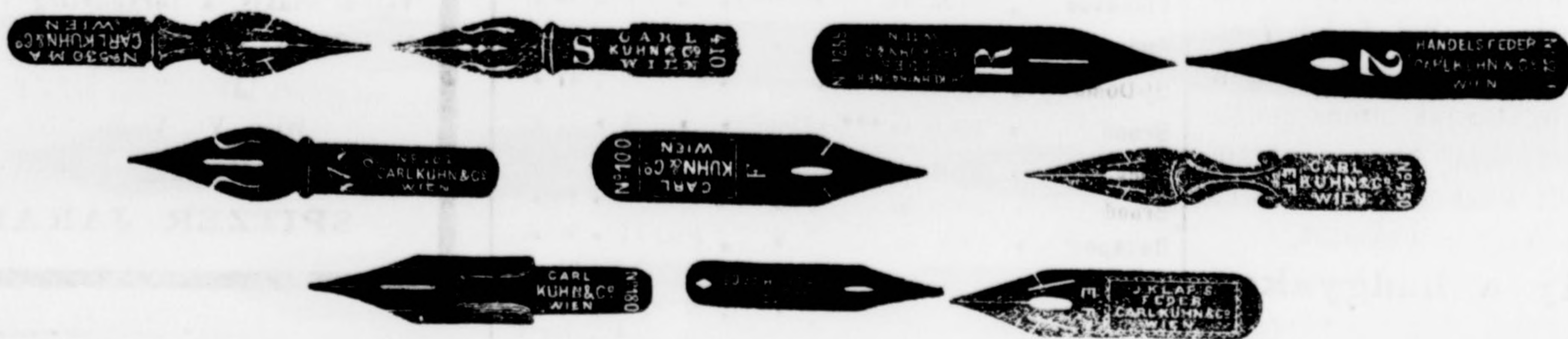
fel van szerelve papirmetsző sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segélyével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

Kuhn-féle **író-tollak** nagy választékban.

Különféle levélpapírok. (Röntgen-féle sugaraknak ellenálló, kerékpár-jelvényes stb.)

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.